

FRA paziņojums presei

Vīnē, 2020. gada 23. septembrī

Romu un klejotāju apsekojums: Eiropai ir jāsalauž nabadzības un diskriminācijas apburtais loks pret romiem un klejotājiem

Dzīvojot kādā no pasaules bagātākajām valstīm, romi un klejotāji Rietumeiropā nevar sev atļauties pamatlietas, piemēram, apkuri vai veselīgu pārtiku, un gandrīz piektdaļa viņu bērnu dodas gulēt izsalkuši, teikts ES Pamattiesību aģentūras (FRA) jaunā apsekojuma rezultātos. Plašas diskriminācijas un agrīnas skolu pamešanas dēļ daudziem nav darba iespēju un ir jādzīvo nabadzībā. Rezultātā paredzamais mūža ilgums romiem un klejotājiem ir 10 gadi zem vispārējā paredzamā mūža ilguma. Konstatēto faktu dēļ ES un dalībvalstu līmenī ir jādomā par politisku atbildes reakciju un jāatbalsta politikas veidotāji darbā ar romiem un klejotājiem, lai izskaustu atstumtību un nabadzību.

"Šajā ziņojumā atklājas šokējošas grūtības, ar kādām šodienas Eiropā saskaras romi un klejotāji," saka FRA direktors [Michael O'Flaherty](#). "Jau pirms Covid-19 paveiktajā darbā par nevienlīdzības apstākļiem konstatētie fakti steidzami atgādina, ka valdībām un sabiedrībai ir jāsarauj nabadzības un sociālās atstumtības apburtais loks."

[Romu un klejotāju apsekojuma](#) ziņojumā pirmoreiz ir doti salīdzināmi dati par romu un klejotāju pamattiesību pieredzi Apvienotajā Karalistē, Beļģijā, Francijā, Īrijā, Nīderlandē un Zviedrijā. Tajā ir uzsvērtas plašas nevienlīdzības, kas neļauj pārtraukt nabadzības un atstumtības ciklus:

- **Dzīves apstākļi.** Vairāk nekā 90 % klejotāju Beļģijā, Īrijā un Nīderlandē saka, ka viņiem nepietiek vietu dzīvošanai. Katrs ceturtais apsekotais romu un klejotāju bērns dzīvo māsasaimniecībā, kur nevar atļauties pamatlietas, piemēram, veselīgu pārtiku vai apkuri, vai kur ir problēmas ar īres maksājumiem. Daudzi dzīvo badā. Un viņu paredzamais mūža ilgums ir 10 gadi zem vispārējā paredzamā mūža ilguma.
- **Darbs.** Salīdzinājumā ar pārējiem iedzīvotājiem mazāk romu un klejotāju strādā algotu darbu. Šis diapazons ir no 15 % Īrijā līdz 50 % Beļģijā. Īpaši smaga ir nodarbinātības situācija sievietēm un jauniešu vidū.
- **Izglītība.** Gandrīz trešdaļa vecāku ir teikuši, ka viņu bērni skolā tikuši mutiski aizskarti, jo viņi ir romi vai klejotāji. Divām trešdaļām jauno romu un klejotāju ir tikai pamatskolas izglītība.

Drīzumā ES nāks klajā ar jauno ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģisko satvaru. Tālākai virzībai FRA aicina ES un tās dalībvalstis uz darbu ar romiem un klejotājiem, lai izstrādātu politikas nostādnes un noteiktu skaidrus mērķus.

- **Dzīves kvalitātes uzlabošana.** Dalībvalstīm ir jāļauj klejotājiem saglabāt savu dzīvesveidu, nodrošinot pietiekamu daudzumu apmešanās vietu, kurās piedāvā pienācīgu izmitināšanu. Ir jāizvairās no piespiedu izlikšanām, jo īpaši, ja tas skar bērnus, un jāpiedāvā alternatīvs mājoklis izliktajiem cilvēkiem. Ir arī jāpiedāvā sociāla aizsardzība, lai uzlabotu veselības aprūpi, samazinātu nabadzību un izskaustu badu, jo īpaši romu un klejotāju bērnu vidū.

- **Nodarbinātības iespēju veicināšana.** Dalībvalstīm ir jāapzina darba atrašanas iespējas sievietēm un jauniešiem, izmantojot, piemēram, darba pieredzi, valsts sektora nodarbinātības shēmas un labāku piekļuvi banku kontiem.
- **Izglītības izredžu vairošana.** Dalībvalstīm ir jāpielāgo izglītība romu un klejotāju vajadzībām, piemēram, piešķirot speciālus mācīšanas asistentus mājskološanai un tālmācībai, un jāizstrādā iniciatīvas, lai viņi sasniedz augstāku līmeni skolā. Mācību programmai un skolotāju apmācībai arī ir jādarbojas pret negatīvajiem stereotipiem par romiem skolās.

Apsekojumā tika iekļautas klātienēs intervijas no 2018. gada decembra līdz 2019. gada jūlijam ar vairāk nekā 4500 romiem vai klejotājiem. Apsekojums papildina [iepriekšējo FRA pētījumu](#) deviņās citās ES valstīs.

Plašākai informācijai lūgums sazināties: media@fra.europa.eu / Tālr.: +43 1 580 30 642